

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita, Et Gestis S. Francisci Xaverii È Societate Iesv Indiarvm Apostoli Libri Qvatvor

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1666

45. Decreta regia in gratiam Christianitatis Indicæ ab Xauerio procurata
sed irrita.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10854

Christiana; Mangone scelerato, lucellis tristibus, animatum illarum aeterna exitia vendente. His tam enormibus, miserabilem in modum lancinabatur Xaverij pectus sanctissimum, cum attenderet, cruci, & fidei Christianae illic propagandae, nullos magis obstare quam ipsos Christianos, optassetque, ut ait, in Lusitaniam redire, exoptulaturus coram rege atrocem nequitiam, rogaturusque ab eius pietate tot morbis lethalibus non dispar remedium. Postremo etiam sacrilegium immane dissimulabatur, quo rex Cocinensis, idolorum cultor, sed regis Lusitani cliens, suorum bona qui ad Christum ab idolis transfissent, sinebatur in fiscum redigere. Has tam deformes, & impias calamitates non ferens S. Apostolus Cambaiam petiit, euocato prius ex ora piscaria, in Trauancorem Mansilla, qui suas illic & obiret vices, & Macuci populum baptismi cupidissimum expiaret, Decembris sexto & decimo anno 1544 terra Cocinum tenuit, vbi Michaëlem Vazium nactus, Vicarium Indiae Generalem, eius & congressu, & magnitudine animi, & ardore diuinæ gloriæ, est mirifice recreatus. Causas enim quas dixi, sui huius itineris sic illi ad viuum dolenter exposuit, ut primum facile cerneret, gubernatorem iis expugnandis debiliorem fore, quippe qui obseruaretur magis quam metueretur; deinde verò statueret, ingenti animo in Europam reuerti, ad franandam regiâ potestate ministrorum auaritiam impotentem, & diuini cultus sanctimoniam vindicandam. Stabant commodum naues in anchoris, vela proximè in Lusitaniam facturæ, iis uetus Vicarius, rei Christianæ apud Indos, communes rationes Ioanni regi sigillatim descripsit, eo notæ prudentiæ, pietatis, auctoritatisque pondere ut legum optimarum accuratissimâ sanctione, rex malis grassantibus morderetur; quibus imperiis munitus Vicarius absque morâ Indiam repetit.

45
Decreta regia in gratiam Christianitatis Indicæ ab Xauerio procurata sed iurata.

45. Erant hæc decreta regia Martij 8. Almaini data anno 1546. primum Goæ Pagodum priuata simulachra, & publica ut deiicerentur. Ad hoc in ædibus ethnicorum sagaci perferutatione inuestigarentur, plebereturque condignâ pœnâ, quisquis in posterum non esset veritus ea effingere. Deinde quicumque Brachmanum, obstitisset promouendæ religioni Christianæ exterminarentur extra omnem Lusitanicam ditionem. Tertium ut tēr mille nummum, qui Bazaini delubro mahometis annui pendebantur, ad leuandam eorum paupertatem conferrentur qui recens ad fidem venissent. Post, ethnici omnes excluderentur muneribus publicis. Goano in tractu, & Salfeta, ne liceret superstitione ethnica; nec Saracenis mancipia venderentur. Gemmarum piscatio (si Xauerius id probasset) penes Christianos tantum esset, nec compellerentur nisi iusto pretio illas dare. Cocinensi Regi nefas esset baptismi lotos bonis exuere, quod idem ex eo rex Ioannes priuatis literis postulauit. Postremo cædes ab Iafanapatani tyranno in Manara editas, si nondum Sosa vltus esset, vlcisceretur illas Castris nouus Gubernator. Hæc Ioannis Regis exinua iubendo pietas; cui ministrorum exequendo, si par integritas respondisset,

respondisset, sua India constabat felicitas. Lecta sunt ista in status publici confessu; probari visa & plausum tulere; reipsa nihil actum; prodiit enim mox auaritia priuatorum, publicis rationibus personata; Deum regi oportuit cedere, & Dei obsequia regis, quibus iure, nempe ac necessario dandum censebatur, quicquid solebat ministrorum auaris lucris inde accedere. Nec multo utilior præclaris Xauerij votis Cambiana profectio, illic eadem illa rei augendæ sæda cupiditas, spes magnas quæ iam eruperant, suo in ortu radicibus extinxit. Non fuit multis opus ut induceretur Gubernator ad exercitum parandum, à quo tyrannus eiceretur Iafanapatan; eius aut frater aut sororis filius, regno legitimo redderetur; Clarum erat & grande tanti operis præmium, ac fama, quæ inde toto orbe ingens, celebratura erat Lusitanum nomen, atque arma; præter meritum apud Deum excellens belli ad sanandam aequitatem, & religionem gratuiti. Nam si toties reus immanitatis barbaræ carnifex, quot ipse infantes necauerat, impunè id ferre sineretur, supinæ incuriæ vel summæ imbecillitatis futurum erat argumentum, quorum alterum Christianis detraheret animos, alterum ethnicis inflaret. Quare Gubernator, præfectis ultra Comorinum per literas, & nuntios mandat, oræ totius militiam Nagapatanum cogant, inde aduersus Iafanapatam ducant, captumque vel interficiant, vel tradant Xauerio uiuentem, cuius arbitrio, vitam eius aut necem permittebat: quæ dùm instruuntur, spebus eximius plenus Xauerius, Corinum reuertitur, integraturus consuetos labores in vigendâ salute animarum.

46. Quo ex itinere Cananori exscendens, à pio Christiano liberalissimè exceptus, mercedem hospitij exsoluit longè multumque liberaliorem. Mærebat vir optimus vnus ex liberis peruersâ indole, moribus improbâ, & intractabili ac ni Deus adesset, in calamitates vltimas destitura: cui Xauerius hæc secum multis, & acerbè lugenti; quod primùm vsus est leuamen admouit, hæc esse forsitan ætatis vitia, sanari tempore, annis excoctum iri, & maturitate. Tum ad preces conuersus, cælumque suspiciens, tantisper hæsit tacens, ac vultu inflammatus; hinc mirè hilaris, amici hospitij præhensâ manu, gaude ait, Patrum qui vsquàm viuunt fortunatissime: qui te tantoperè macerat, & discruciat puer, vitam & mores vertet in melius; S. Francisci ordinem amplectetur, cresecetque in virum, sanctitate, ac literis præstantem: quæ ad amissim, ut prænuntiaret, successus probauit. Sanctum Franciscum induit adolescens, frater Lucas dictus, doctrinâ egregius, virtute insignis, Christi fidem in Candia (quod in Zeilano insula, regnum est) barbaris prædicans, ab iis cæsus martyr occubuit, paucorum exinde post moras dierum Cocinum vir sanctus attigit, vbi die quodam agens cum Cosmo Annesio (quem sibi intimum, & ex vero amicum) nominat, percunctabatur ex eo, ut amicis mos est, satim feliciter, eius anni mercimonia expedita essent? commodissimè, inquit, Annesius, recensetque pretiosorum aromatum piperis, opumque cæterarum diues pondus, quibus naues septem

46

Prophetiæ
insignes Xa-
uerij dux.